

Sygnatura akt III AUz 116/17

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Katarzyna Schönhof-Wilkans (spr.)

Sędziowie: SSA Marta Sawińska

SSA Jolanta Cierpiał

Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Majchrzak

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2017 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.

o zaległe składki

na skutek zażalenia (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 14 czerwca 2017 r. sygn. akt VIII U 946/17

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSA Jolanta Cierpiał	SSA Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Marta Sawińska
----------------------	--------------------------------	--------------------

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowieniem z dnia 14 czerwca 2017 r., sygn. akt VIII U 946/17 w pkt 1 umorzył postępowanie w sprawie odwołania (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. z dnia 23 maja 2017 r. w sprawie o zaległe składki wobec cofnięcia odwołania przez spółkę, a w pkt 2 zasądził od (...) sp. z o.o. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, wskazując, jako podstawę rozstrzygnięcia art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804), a więc mając na uwadze wartość roszczenia.

Zażalenie na punkt 2 powyższego postanowienia złożył pełnomocnik odwołującej spółki, zarzucając mu:

1) naruszenie art. 98 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, że do kosztów niezbędnych do celowej obrony ze strony Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. należy zaliczyć koszty zastępstwa procesowego ustalone na podstawie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców

prawnych, podczas gdy w sprawie tej Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika i nie złożył wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych, względnie wniosku o przyznanie kosztów według przedstawionego spisu,

2) naruszenie art. 98 § 2 k.p.c. i art. 98 § 3 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i w konsekwencji uznanie, że do niezbędnych kosztów procesu prowadzonego przez stronę osobiście lub przez pełnomocnika, który nie jest adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, zalicza się koszty zastępstwa procesowego ustalone według rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych,

3) naruszenie art. 109 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 2 k.p.c. poprzez przyznanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. kosztów zastępstwa procesowego w sytuacji, kiedy odwołanie zostało cofnięte na wstępnym etapie sprawy i strona przeciwna nie złożyła wniosku o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu,

4) naruszenie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z § 2 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez wydanie rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego w sytuacji, kiedy organ w osobie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. nie był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika.

Mając na uwadze podniesione zarzuty, skarżący wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uchylenie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 1 postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z 14 czerwca 2017 r. i nieobciążanie odwołującej się spółki kosztami zastępstwa procesowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., względnie w sytuacji, gdyby okazało się, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. był reprezentowany w przedmiotowej sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika i złożył wniosek o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego, o zmianę zaskarżonego postanowienia i zasądzenie na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

2) zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. na rzecz skarżącej kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norma przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wniesione zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przypomnieć należy, iż Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód (wnioskodawca) cofnął ze skutkiem prawnym pozew (odwołanie) lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne (art. 355 § 1 k.p.c.). Umorzenie postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w związku z cofnięciem pozwu (odwołania) przez stronę powodową oznacza, że po jej stronie musi się objawić wola zaniechania dalszego postępowania.

W analizowanej sprawie do umorzenia postępowania doszło na skutek cofnięcia odwołania przez spółkę, a skoro tak, to rozstrzygnięcie o kosztach postępowania winno nastąpić w oparciu o art. 203 § 2 i 3 k.p.c., zgodnie z którym pozew cofnięty (odwołanie) nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wytoczeniem powództwa, jednak na żądanie pozwanego powód zwraca mu koszty, jeżeli sąd już przedtem nie orzekł prawomocnie o obowiązku ich uiszczenia przez pozwanego. Natomiast w razie cofnięcia pozwu poza rozprawą przewodniczący odwołuje wyznaczoną rozprawę i o cofnięciu zawiadamia pozwanego, który może w terminie dwutygodniowym złożyć sądowi wniosek o przyznanie kosztów. Z powyższej regulacji wynika zatem, że zasadą jest, iż w przypadku cofnięcia pozwu (odwołania) obowiązkiem zwrotu kosztów procesu obciążony jest powód (tu odwołujący), bowiem co do zasady stronę cofającą środek zaskarżenia uznaje się za przegrywającą sprawę (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2012 r., V CZ 109/11, Lex nr 1147814).

W świetle powyższej regulacji podkreślić zatem należy, że w tej sytuacji procesowej to pozwany jest traktowany jak wygrywający proces, dlatego - o ile złoży wniosek - należy mu się zwrot kosztów procesu. Bez wątplenia zatem wobec cofnięcia odwołania, za stronę przegrywającą uważa się odwołującego płatnika składek i zgodnie z ogólną zasadą powinien on ponosić koszty postępowania.

W analizowanej sprawie, wbrew sugestii żalącej, pozwany w odpowiedzi na odwołanie złożył wniosek o zasądzenie od strony skarżącej na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych i wniosku tego nie cofnął w toku postępowania. Organ rentowy był wówczas reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika - radcę prawnego. Cofając odwołanie, odwołująca spółka nie wносиła o nieobciążanie jej kosztami procesu i kosztami zastępstwa procesowego. W świetle tych okoliczności, Sąd Okręgowy orzekając o umorzeniu postępowania, zgodnie z art. 108 § 1 k.p.c., był zobowiązany orzec także w przedmiocie złożonego wniosku.

Orzekanie o kosztach procesu dokonywane jest w oparciu o zasadę odpowiedzialności strony przegrywającej za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c.) oraz uzupełniających ją zasadach kompensaty, słuszności i zawinienia (art. 100 - 104¹ i art. 110 k.p.c.).

Analizując trafność zaskarżonego postanowienia wskazać należy, iż Sąd Okręgowy, prawidłowo uznał, że wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego zasługuje na uwzględnienie. Wbrew twierdzeniom skarżącej, Sąd I instancji właściwie ustalił także wysokość należnych kosztów.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych w zależności od przedmiotu sporu koszty zastępstwa procesowego mogą być ustalane w dwojaki sposób, gdyż albo przyjmowana jest określona w odpowiednich rozporządzeniach Ministra Sprawiedliwości dotyczących opłat za czynności adwokackie/radcowskie stała stawka minimalna – tak jest w sprawach o świadczenie pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego - albo stosowana jest stawka minimalna uzależniona od wartości przedmiotu sporu - im wartość przedmiotu sporu jest wyższa, tym wyższa jest stawka należna profesjonalnemu pełnomocnikowi za udzieloną pomoc w prowadzeniu postępowania.

Ne ulega wątpliwości, że niniejsza sprawa nie należy do kategorii spraw o świadczenie pieniężne z ubezpieczenia społecznego bądź zaopatrzenia emerytalnego, natomiast przedmiotem sprawy jest wysokość zadłużenia składkowego odwołującej (...) Sp. z o.o. względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W niniejszej sprawie, co prawda ani w odwołaniu inicjującym analizowane postępowanie, ani w odpowiedzi na odwołanie, strony nie oznaczyły wprost wartości przedmiotu sporu. Wartość tę Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o treść zaskarżonej decyzji, w której organ rentowy stwierdził, że odwołująca jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP i FGŚP, a zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, naliczonymi na dzień wydania decyzji, wynosi łącznie 104.876,85 zł (bez odsetek 92.435,85 zł).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy prawidłowo uznał, że wartość przedmiotu sporu wynosi 104.876,85 zł, a w tej sytuacji, stosownie do § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1804), należało przyznać na rzecz organu rentowego od odwołującej kwotę 5.400 zł, a nie postulowaną przez skarżącą 180 zł w oparciu o § 9 ust. 2 tego rozporządzenia.

Marginalnie Sąd Apelacyjny wskazuje, że sam fakt, iż Sąd nie poświęcił czasu na analizę sporu, z uwagi na wycofanie odwołania – nie oznacza automatycznie, że strona przeciwna nie poczyniła już stosownych kroków zmierzających do swojej obrony. Już sam fakt sporządzenia przez organ rentowy odpowiedzi na odwołanie wskazuje na określony nakład pracy poniesiony przez pozwanego. W analizowanej sprawie nie zachodziły okoliczności szczególne, które pozwalałyby na odstąpienie od obciążania skarżącej kosztami na rzecz pozwanego. Zauważyć bowiem wypada, że to między innymi dzięki pracy pełnomocnika organu rentowego, który przygotował treść odpowiedzi na odwołanie w niniejszej sprawie, możliwym było podjęcie czynności przez Sąd Okręgowy celem ustalenia ostatecznego stawiska płatnika. Bez wątplenia

nakład pracy pełnomocnika organu rentowego wniesiony w przygotowanie do rozprawy, który został wyrażony w odpowiedzi na odwołanie, nie może zostać pominięty.

Płatnik cofając wniesione odwołanie, przyznał rację organowi rentowemu, zatem Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z przywołanymi wyżej zasadami, de facto jako strona wygrywająca, nie powinien być obarczany kosztami udzielonej pomocy prawnej. Należy przy tym pamiętać, że to płatnik zainicjował spór, stąd już od tej chwili musiał liczyć się z tym, że na wypadek przegranej zobowiązany będzie pokryć koszty procesu poniesione przez przeciwnika. Strona przed podjęciem decyzji o skierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego winna była wszechstronnie rozważyć zasadność złożenia odwołania.

W powyższych okolicznościach, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie.

SSA Jolanta Cierpiał	SSA Katarzyna Schönhof-Wilkans	SSA Marta Sawińska
----------------------	--------------------------------	--------------------